

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. lde küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállal-
at irodája. lde küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A debreczeni egyetem.

Irta: Koncz Ákos.

Apafi Mihály 1666 január 2-ikán kelt oklevelében a debreczeni főiskolát „*celeberrimum collegium*“-nak nevezi.

Majdnem háromszáz év telt el azóta és *Debreczen* mindenkor fáklyavivője volt a tudománynak.

Nehéz körülmények, a városra időnkint ráboruló csapásoknak viharai közepett a tudományok művelése iránt érzett lobogó lelkesedése nem csökkent, hanem beigazolvta azt, hogy *virtus in opprobrietatibus perficitur*, határtalan akaratereje legyőzte a századok akadályait...

A pusztítás napjaiban, midőn vad ellenségek törtek a városra, felperzselvén a tudományok csarnokait, a műveltség nagy gonddal és még nagyobb áldozatkészséggel hozott eszközeit, mikor a vad erőszak romokká tette az ész és szív együttes alkotásait, midőn futni kellett nem egyszer a város népének a romlására tört hadak előtt és a fárasztó munka összes áldásos intézményeit pozdorjává tette az ellenség, *Debreczen* nem csüggedett, hanem új, a réginél szebb világot épített a romokon.

Miként a regebeli Phoenix madár hamvaiból szebb életre támadt, a város is ujult erővel támadt fel a szenvedések lángjaiból, jól tudva, hogy dicsőséges életének nem lehet más biztosítéka, mint legnemesebb földi intézményeinek: iskoláinak, műveltsége tényezőinek helyreállítása, felállítása, felépítése és a romokon új alkotások szervezése...

Debreczen sz. kir. város közönségének áldozatkészége századokon át nem szünetelt egy pillanatra sem... A tudományok, a művészetek, az iskolák és közművelődési intézmények középpontja lett a város. Az ország közvéleménye és a művelt külföld ítélete az *iskolák városá*-nak nevezi és nevezte a múltban, mikor hazánk más városai vagy nembánomságból, vagy a viszonyok kényszerítő erejénél fogva csak gyöngé mécsvilágát gyújtották meg a tudományos műveltségnek és a magasabb iskoláztatás ügyének...

Áldozatkészégében felekezeti különbséget nem tett... Kicsinyes nézőpontokra sohasem helyezkedett... Ahol látta, hogy izmosíthatja a műveltséget, a tudást, megnyitotta erszényét. Ez irányban való tiszteltreméltó felfogását bebizonyította fényesen, mikor nemrégén a katolikus főgymnasium építéséhez 200,000 koronával járult.

A tudományok és általános műveltség terjesztése céljából már régen tervezi ósrégi főiskolájának *egyetemmé* való fejlesztését Nagy és fenséges tervének társául megnyerte a tiszántuli ref. egyházkerületet és a debreczeni egyházat. Az együttérzés, az egy cselekvésben egybeforrott akarat nem maradt meddő és eredménytelen. Mind a három tényező meghozta áldozatát és ezen áldozatokból édes reménnyel hisszük a debreczeni egyetem kialakulását és felépítését...

A régi fényél új szövétneket gyujt fel Debreczen sz. kir. város és a tiszántuli ref. egyházkerület milliókra menő áldozatkészsége...

Főnséges pillanat volt, mikor Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának egyeteme egy szívvvel és lelkesedéssel elhatározta a debreczeni egyetem létesítését... Mint egy ember állott fel az egész törvényhatóság, a lelkesedés tüze kiült az arcokra, az ellentétek elsimultak és az egymást megértő főnséges elhatározás pillanatában Debreczen sz. kir. város újabb történetének ragyogó betűkkel lett egy szép nap feljegyezve...

Ezt a szép napot, mely dicsősége, öröme Debreczennek, gyönyörű szavakban méltányolta a közgyűlés elnöke: *Weszprémy Zoltán* főispán ur, kinek buzgalma, az egyetem létesítése érdekeben kifejtett tevékenysége nagy lökést adott ezen nemzetnevelő és nemzetnemesítő mozgalomnak. Főispánságának mindenbe becses emléke marad ez a történelmi nap, egyszersmind örökké dicsőítő, zengő éneke a törvényhatósági bizottság főnséges gondolkozásának, határtalan áldozatkészségének és a tudományos műveltség iránt érzett állandó lelkesedésének.

Mert amint már egy alkalommal megirtuk, amely városban annyi lelkesedés, tudás, gyakorlati tapasztalat, áldozatkészség, a tudománynak és művészetnek annyi felkent papja és meggyőző ékesszólással rendelkező apostola van, ahol a nagy és közhasznu alkotások egész sorozatát látjuk, amely városnak történelmi tradíciói mintegy kérve-kérik ősrégifő iskoláknak egyetemmé való fejlesztését, ahol a nagy és nemes eszmék nem porladnak el, hanem közhasznu alkatásokban nyernek betetőzést, ahol egy érzésben és gondolkodásban nemes testület és tanács intézi a város sorsát, jövőjét, nagyságát és dicsőségét, amely város lakossága egy szívvvel és egy lélekkel hozza meg a legnagyobb áldozatokat, sokszor hihetetlen akadályokat égetve el a lelkesedés tiszta tüzeiben, csak itt és csak ilyen városban derülhet fel egy oly *ragyogó nap*, mint március 26-ika, a debreczeni egyetem létesítésének alapvető munkája...

Enni nagylelkűség láttára leborulunk a debreczeni egyetem létesítésének egyakaratan összeforró tényezőinek nagysága és áldozatkészsége előtt...

A fizetésrendezés tárgyalása.

A szervezeti szabályzat átdolgozására kiküldött bizottság f. hó 24-én ülést tartott. Az ülésen *Weszprémy Zoltán* főispán elnökölt. Jelen voltak: *Kovács József* polgármester, *Márton Imre*, *Aczél Géza* főmérnök, *Somogyi Pál*, *Tüdős Kálmán* dr. főorvos, *Szentesi János*, *Király Gyula* tanácsnok, *Koncz Ákos*, *Vargha Károly* tb. tanácsnok, *Juhász Ignác*, *Roncsik Lajos* főszámvevő, *Kertész Mihály*, *Vargha Elemér* dr., *Tóth Emil* dr. aljegyzők, *Komlóssy Pál* dr. rendőrfogalmazó, a bizottság jegyzője.

Az ülés megnyitása után áttért a bizottság a fizetésrendezést tartalmazó szakaszok tárgyalására. *Vargha Károly* előadó hivatkozik arra, hogy a fizetésrendezésnél a vármegyei tisztviselők fizetési fokozatait vegyék figyelembe. A bizottság a fizetésrendezési munkálatok kidolgozására *Márton Imrét*, *Szilágyi Imrét* és *Roncsik Lajost* küldte ki. A háromtagu bizottság betérjlesztette munkálatát, mely szerint a fizetésrendezésre 142 ezer 555 korona szükséges.

Márton Imre ismerteti munkálatukat. A városi tisztviselők fizetéseire eddig 411 ezer 100 korona kellett. A fizetésrendezés folytán a fizetések összege 484 ezer 100 korona lesz. A rendőrség fizetésére eddig 88 ezer 560 korona kellett, az új rend szerint 154 ezer 450 korona kell, a szolgál-

személyzet fizetése eddig 26 ezer 540 koronát igényelt, ezután 30 ezer 470 koronát. Így a múltban a fizetésekre összesen 526 ezer 500 korona kellett, míg az új szabályzat életbeléptetése után 669 ezer koronát fog kitenni a fizetések összege, tehát a különbözet mintegy 142 ezer korona, mely összegből kerek számban 12 ezer korona fedezetlenül áll. Ezt csak pótdó utján lehetne fedezni. Megjegyzi, hogy a számítást annak idején arra alapították, hogy 112 napidijas helyett a jövőben csak 43, legfeljebb 50 napdijast fognak alkalmazni és így mintegy 64 ezer koronát fognak megtakarítani, most azonban kitűnt, hogy a jelenleg alkalmazott összes napidijasokra szükség van és így azt a 64 ezer koronát nem lehet számításba venni. A további munkálatot úgy véli folytathatónak, hogy állítsák fel a párhuzamot a tisztviselők mai és a vármegyei tisztviselők fizetése közt és a vármegyei dotációt vegyék irányadóul. Ha ezen így általánosságban tud esnek, a részletek könnyebben mennek.

Varga Károly előadja, hogy van egy ilyen kimutatás, amely a fizetési párhuzamot kitűnteti.

Szentesi János szerint nincs elég tiszta víz a pohárban. Ő az általánosságban tett számítással nincs megnyugtató, meglehet, hogy kétszerannyiba is fog kerülni a fizetésrendezés, mint amenny-

nyire számítanak. Kívánja, tárják elő határozottan, hogy a fizetésrendezés ennyi, meg ennyi pénzébe kerül a városnak.

Juhász Ignác is abban a véleményben van, hogy kitüntetve kell lenni egész határozottsággal, mily összeget igényel a fizetésrendezés. Azon az alapon áll e kérdésben, hogy egyenlősítsék a városi tisztviselők fizetését a vármegyei és állami tisztviselők fizetésével. Állapítsák meg a kivételeket. Hivatkozik arra, hogy egy 1906-ban kelt belügyminiszteri rendelet határozott elvi rendelkezéseket tartalmaz a fizetések egyenlősítésére vonatkozólag. Ő kérte volt annak sokszorosítását, de ez elmaradt. Pedig ehhez kell tartaniok magokat.

Roncsik Lajos főszámvevő előadja, hogy készített munkálatokat a fizetésrendezésre vonatkozólag. Bemutatja az első munkálatot, mely a tisztviselők, rendőrök és szolgaszemélyzetről szóló kimutatást tartalmazza a napidijasok nélkül. Támpondul a költségvetés keretét vették. A fizetések egész összege most 526,455 korona, mely összegben van a fizetés, a lakbér, a személyi és drágasági pótlék. A rendezés folytán a fizetések összege 669 ezer korona lesz. A többlet 142,555 korona. Ennek fedezésére szolgál a 47,752 korona drágasági pótlék, 56,000 korona tartalékolási összeg, 52,000 korona összegű tétel, mely a jövő évi költségvetésből kimarad, tehát összesen 155,452 kor. és így marad még vagy 13,000 korona plus, anélkül, hogy pótdó emelés szükséges volna. Másik számítást is tett az egyetemen és vízvezetékekkel kapcsolatosan. Eszerint két százalékos pótdó emelés válna szükségessé.

Juhász Ignác kijelenti, hogy nem fogadja el a főszámvevő kombinációját tételben sem. A drágasági pótléket nem tekinti fedezetnek. A fedezetre nézve az a véleménye, hogy azt hiabavaló keresni. A fizetésrendezést meg kell csinálni. Fedezet lesz rá ott, ahol. Most már nincs más hátra, minthogy csinálják meg a fizetési osztályokba való beosztást. Ez azonban nem könnyű feladat. Igen nagy munkát és alapos megfontolást igényel. Az a véleménye, hogy a bizottság plénumában nem lehet ezt megcsinálni előzetes munka nélkül.

Aczél Géza a munka menetére nézve azt ajánlja, hogy párhuzamosan menjenek, egyenlősítsék a fizetéseket és menjenek végig az egyes állásokon.

Kovács József polgármester a kivitel módzataira vonatkozólag fejti ki a nézetét. A legutóbbi fizetésrendezéskor sem kerestek alapot. Akkor kombinációképpen meghatározták az egyes állásokkal járó fizetéseket azzal a feltétellel, hogyha nagy összegre rug, redukálni fogják. Erre azonban nem kerül a sor. Most azonban ott állnak, hogy végig tárgyalták ezen javaslatot és még sines készen. Hangsúlyozza, hogy nem a fizetésrendezés miatt sűrgeti ő a szabályrendeletet, hanem a közszolgálat érdekében, a miniszter sűrgetése miatt, továbbá azért, mivel több állás nincs betöltve, ami miatt a tisztviselők tui vannak terhelve. Sűrgeti azért is, mert a hosszas tárgyalás a tisztviselőket rendkívül leköti. Kéri a bizottsá-

got, hogy mivel az ügy le van tárgyalva, tegyék meg a befejező lépéseket. Hogy a rendezés teheremeléssel fog járni, az természetes. — Ahhoz semmiesetre sem járul hozzá, hogy a napidijasokat elűzzék. Ezt sem ő, sem a tisztviselők nem fogadnák el a rendezés alapjául. A fizetésrendezésnek a város vagyonából kell kitelni. Ki is telnék pótdó emelés nélkül is, de a város jövedelmének jelentős része, nem járhat messze az egy millió koronától, állami szükséglet fedezésére van lekötve. Javasolja, hogy kezdjenek hozzá a munkához. Egyben erélyes hangon és nemes indulattal utasítja vissza a *Juhász Ignác* közbeszólását.

Márton Imre kifejti, hogy miért kérte a fedezet kimutatását. Azért, hogy a fedezet szabad kezét biztosítson a bizottságnak a fizetéseknek méltányos, sőt annál is kedvezőbb megállapítására. Ha fedezet nélkül állapítják meg a fizetéseket, akkor az így megállapított fizetés a legmagasabb határ lesz, ő pedig e határon túl is szeretne lépni, ha a méltányosság úgy hozza magával. Munka kevesbitést és fizetésemelést nem akar. A meglevő munkaerővel kell kijönni. Hajlandó azonnal hozzákezdeni a munkához, de hogy itt nyugodtan végzhessenek, arra nem sok kilátást talál. Hivatkozik arra, hogy a multkori albizottságok kiküldésével sem az eredmény elodázását akarta, amire bizonyosság az, hogy az albizottságok kiküldésének meg lett a kellő eredménye. Az elvégzendő munka alaposságára való tekintetből most is kívánatos lenne, hogy egy albizottságra bizzák a munkálatot, amelynek határidőt tűznének ki.

Reméli, hogy így hamarabb kész lesz a munka, mintha a plénum hozzákezdene a tárgyaláshoz, ámbár az ellen sines kifogása, ha a bizottság úgy határoz, hogy azonnal hozzákezd a munkához.

Aczél Géza szerint az albizottság munkálata nem eredményezne gyorsabb munkát, mert sok elvi kérdés jöhetne elő, melyek felett az albizottság nem döntene és így a kérdés újra a plénum elé kerül. Véleménye szerint a plénumban sokkal könnyebb megtárgyalni az ügyet.

Szentesi János abban a véleményben van, hogy az albizottságnál könnyebben menne a munka.

Juhász Ignác: Minél kényesebb a kérdés, annál nehezebb a megoldás. A kisbizottság lesz csak képes ezen nehéz munkát alaposan elvégezni.

Weszprémy Zoltán főispán úgy véli, a többség szükségét látja, hogy albizottságot küldjenek ki, azért javasolja, hogy bizzák meg *Márton Imrét*, *Juhász Ignácot*, *Fejér Ferencet* és *Szilágyi Imrét* a munkálat elkészítésével záros határidő mellett. A határnapot április 11-re tűzték ki.

A bizottság a javaslatot egyhangulag elfogadta, mire az ülés véget ért.

A tisztviselői családi házak érdeke.

A tisztviselők legnagyobb részének a helyzete — ma már teljesen tarthatlan. Helyzetük tarthatatlanságának a forrásai pedig egyenesen a kormányok közönyösségéből és méltánytalan eljárásából fakadnak, mert évek hosszú során tudva türték azt, hogy az életviszonyok drágulása mester-

séges utakon fokozatosan előidéztessek. Mikor pedig a drágaság hullámai a tisztviselők megélhetésének anélkül is gyenge partjait csapkodták és a kisebb javadalmazásuk életexisztenciája omladozni kezdett, sohasem ezeket, hanem mindig a kevésbé veszélyeztetett nagyobbakat támogatták, a kisebbeket pedig továbbra is nyomorogni, szenvedni és pusztulni hagyták.

Most már az egész ország, a kormány és a társadalmi élet minden tényezői elismerik, hogy a tisztviselők helyzete teljesen tarthatatlanná vált. A menthetetlen általános drágaság miként történhető enyhítése felett — a kormány kezdeményezéséből tanácskozások folynak — politikai pártok efelől értekeznek, tisztviselők csoportjai és egyesületei ezért gyűléseznek, sötétben tapogatózva keresik a drágaság forrásához és az onnét kivezető utat, de ellenkező irányba futó dülő utakon kívül mást nem találnak.

A drágaság forrásához vezető utnak a keresése teljesen céltalan és felesleges fáradság, mert ez az út úgy is csak a termelők, kereskedők, iparosok és munkások telhetetlen várának bevehetetlen sáncaihoz vezet, oda, arra a térre, ahol nem érzik a drágaság súlyát, mert termékeikért, cikkeikért és munkáikért olyan árakat követelnek, amelyekben szükségletüknek több kiadása bő fedezetet talál.

A kivezető ut tehát nem ebben az irányban, hanem a tisztviselők érdekeinek határainál keresendő. A drágaság kizárólag a fizetéseikre utalt kisebb javadalmazású tisztviselők megélhetésének útjait keresztezi: mert ezek kiadásaiak többletét senkire át nem háríthatják, más forrásból nem pótolhatják.

Tény az is, hogy a kisebb javadalmazású tisztviselőknél a fizetésjavítás már édes keveset, vagy egyáltalán semmit sem segít; mert ezt már megállapodott szokás szerint úgy sem a tisztviselők, hanem a folyton lesben álló bérkaszárnnyak uzsorásai vágják zsebre, sőt a kisebb javadalmazású tisztviselőkkel még meg is pótolatják, — tehát az állam, vagy közigazgatási hatóságok sohasem a tisztviselők fizetéseit, hanem a bérkaszárnnyak béreit emelik. A fizetések emelése, különösen a kisebb javadalmazású tisztviselők fizetéseinek emelése semmivel sem ér többet, mint a vihar ellen a harangozás.

A tisztviselőknél, különösen a kisebb javadalmazású tisztviselők sorsán csak az segíthetne, ha az állam és a törvényhatóságok a tisztviselőknek lakpénzeik helyett házigazdálkodására alkalmas természetbeni lakásokról gondoskodnának. Vagy minden hivatali székhelyen az ott alkalmazott állami és közigazgatási tisztviselők részére tisztviselőtelepet létesítenének s a tisztviselőknek lakpénzeikből kifizethető s házi gazdálkodásra alkalmas családi házakat építtetnének. A tisztviselőknek ez az érdeke az állam egy-két erős pénzintézettel újabb anyagi áldozatok nélkül is létesítheti és ezzel a maga és a tisztviselők nyugalmát egyaránt biztosíthatja.

Ezzel megmenthetik a tisztviselőket a korlátlanul dühöngő lakbéruszorától, a háztulajdonosok

és ezek alkalmazottai örökös zaklatásainak izgalmaiktól, a sok költözködés terhes költségeitől és nagyon sok olyan megaláztatástól, amely a tisztviselők tekintélyét igen gyakran mélyen aláássa.

Ezek az előnyök nem méltányolható előnyökön kívül lehetővé tétetnék a tisztviselőknek, hogy gondos és szorgalmas gazdálkodással a háztartás szükségleteit előállíthassák, amivel évenként a háztartás terhein legalább 6–800 koronával könnyülhetnének.

Ezek az előnyök a tisztviselők megélhetését jobban biztosítanák, mint a fizetés és lakpénzemelés, amit amugy is csak a folyton lesben álló bérkaszárnnyak lelketlen hiénái vágják zsebre.

M.

A hatósági munkásközvetítés.

Különös véletlen, hogy Németországban csaknem ugyanabban az időben terjesztette a kormány a birodalmi gyűlés elé a munkakamarákról szóló törvényjavaslatot, amikor nálunk megjelent az új ipartörvény tervezetének első része a hatósági kötelező munkásközvetítés intézményével. Németországban évek hosszú sora óta folynak már az előkészületek és előtanulmányok a munkakamarák létesítésére s éppen három évtizede annak, hogy szociálista részről először tettek indítványt ebben az irányban, bár most éppen szociálista részről fejtik ki a munkakamarák ellen a leghevesebb agitációt. Nálunk is már évtizedek óta készítik elő az ipartörvény revízióját, noha a kormány által gyűjtött anyagot összefoglaló vaskos kötetek nem is sejtetik, hogy a tervezet a kötelező munkásközvetítés alapjára fog helyezkedni.

A két javaslat, illetőleg a német javaslat és a magyar tervezet érdekes összehasonlításra ad alkalmat, mert sok tekintetben két különböző intézményről van bennük szó, mindkét intézmény ugyanazt a célt akarja megvalósítani: az iparban a munkások és munkaadók között a béke megszilárdítása és azoknak az ellentéteknek lehető kiküszöbölése, amelyek a munkások és a munkaadók szervezkedése révén egyre kiterjedtebb sztrájkokban és munkáskizárásokban jutnak kifejezésre. A német javaslat kétségtelenül a német szociálreformok tanításai nyomán halad, bár az utolsó pillanatban közvetlenül a javaslat benyújtása előtt eltért az elméleti állásponttól, amidőn nem munkás-kamarák, hanem a munkaadók részvételével paritásos szervezetű munka-kamarák létesítését tervezi. Hogy vajjon e munka-kamarák révén el fogják-e érni az annyira óhajtott végső célt, a munkaadók és munkások kölcsönös megértését, az iránt Németországban is meglehetősen eltérnek a vélemények, de végső ítéletet csak az új intézmény életbeléptetése után jó idővel lehet majd mondani.

A magyar ipartörvény-tervezet állásponja, amely a kötelező hatósági munkásközvetítéssel óhajlja ugyanezt a célt elérni, kétségkívül sajátos hazai viszonyainkban leli magyarozatát. Nálunk a munkásközvetítés csaknem teljesen a szakszer-

vezetek kezében van, ez bénítja meg a nyolc évvel ezelőtt létesített állami munkaközvetítő-intézet tevékenységét, mert szervezett munkások nem veszik igénybe az állami munkaközvetítést és ez az alapja a szakszervezetek hatalmának, mert szervezeten munkás csak nehezen, vagy éppen nem tud munkához jutni. Jellemző ebben a tekintetben, hogy amióta az építőiparban a munkaadók szervezték a munkaközvetítést, az építőmunkások igen nagy része kilépett a szakszervezetből, mert nem érezte többé szükségét annak, hogy a terhes pártadót tovább fizesse. Az építőmesterek szövetsége által összegyűjtött adatok szerint, míg azelőtt az építőmunkásoknak 90—95 százaléka volt szervezett munkás, most az építőmunkásoknak mindössze 30 százaléka tartozik a szociálista szakszervezetbe.

Ezért reméli a tervezet, hogy a kötelező hatósági munkaközvetítés a szakszervezetek kezéből kicsavarja a legerősebb fegyvert s meg fognak szünni azok a sztrájkok, amelyeknek célja nem a munkások helyzetének javítása, hanem kizárólag a hatalmi kérdés, vagyis a munkaadók kényszerítése, hogy csakis a szervezet által közvetített munkást alkalmazhat. Másrésztől azonban a tervezet a munkaközvetítésnek hatóságivá tételében biztosítékát látja annak, hogy a munkaadók a megváltozott helyzetet a munkások kárára ki ne használhassák.

De a tervezet még tovább is megy ebben az irányban, amidőn törvényes biztosítékokat is állapít meg. Ezek a biztosítékok a következők: Először, ha valamely helyen és valamely iparágban ugynevezett kollektív szerződések vannak elfogadva, a hatósági munkaközvetítő nem kollektív szerződésben megállapított föltételeknél kedvezőtlenebb föltételek mellett nem közvetíthet munkásokat, másodsor, hogy jogosult sztrájk, vagy munkákizárás esetén a munkaközvetítő munkásokat; egyáltalán nem közvetít. Ebben a tekintetben egyébként a tervezet hasonlatos egy regényhez, amely éppen ott szakad meg, ahol a legérdekesebb, mert annak eldöntése, hogy valamely sztrájk, vagy munkákizárás mely esetben tekinthető jogosultnak, a tervezetnek csak második, később megjelenő részében fog foglaltatni.

A hatósági munkaközvetítés kérdése tehát az új ipartörvénynek egyik a magyar iparosságot legközelebről érintő elvi kérdése, amelynek alapos megvitatása egyik legfontosabb tárgya a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége, a budapesti kereskedelmi és iparkamara és más ipari érdekképviseletek által az ipartörvény tárgyalására rendezett tanácskozásoknak. A munkásság álláspontja a hatósági munkaközvetítés kérdésével szemben ismeretes, amennyiben a szociálista párt egyik kongresszusa a leghatározottabban a hatósági munkaközvetítés ellen nyilatkozott s nem valószínű, hogy a munkásság ettől az álláspontjától el fog térni. A munkaadók állásfoglalása ebben a kérdésben nem oly egységes. Mert bár a tervezet előkészítésének stádiumában több ipartestület és más érdekképviselet sürgette a hatósági munkaközvetítést, e fölterjesztések mégis

csak az iparosság egy részének fölfogását képviselik, amellyel szemben áll azoknak a fölfogása, akik a hatósági munkaközvetítést számos okból perhorreszkálják. Ezeknek az okoknak fejtegetése már nem tartozik e rövid ismertetés keretébe, csak röviden akarunk rámutatni arra, hogy amíg egyrésztől sokan a hatósági munkaközvetítéstől nem remélik a szakszervezetek hatalmának megtörését, mert a szakszervezeteknek egyéb eszközeik is maradnak arra, hogy a munkásokat a szakszervezetbe való belépésre kényszerítsék, addig mások aggodalmasnak tartják a tervezetnek a kollektív szerződésre és a sztrájkra vonatkozó intézkedéseit.

A kormány egyébként még egyáltalán nem foglalt állást az ipartörvény tervezete dolgában, hanem előbb meg akarja ismerni az érdekelt ipari körök véleményét és fölfogását a tervezet egyes intézkedéseiről. A hatósági munkaközvetítés a tervezetnek mindenesetre oly része, amely az érdekeltek részéről a legalaposabb és legbehatóbb megvitatást érdemli, mert oly intézményről van szó, amely ebben a formában kipróbálva még sehol sincs s amellyel, ha az érdekeltek hozzájárulása alapján általános megnyugtatóra megvalósítható, Magyarország uttörő lehet a szociális törvényhozás terén.

Hírek.

— **Közgyűlés az egyetem ügyében.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 27-ikén rendkívüli közgyűlést tartott az egyetem létesítése ügyében. A közgyűlésen *Weszprémy Zoltán* főispán elnökölt. A bizottsági tagok nagy számban jelentek meg, megjelenésükkel fényesen bizonyítván meleg érdeklődésüket egyetemünk létesítése iránt. A főispán megnyitó beszédében magasröptű beszédben vázolta a debreczeni egyetem felállításának szükségességét, kérve a bizottsági tagokat, hogy ezen fönséges nagy eszme keresztülvitelében egyesüljenek. A szép és éljenzéssel fogadott beszéd után *Vecsey Imre* főjegyző felolvasta az egyetemi bizottság jelentését és indítványát, melyet a közgyűlés lelkesedéssel és egyhangulag elfogadott. A nagyszerű történelmi pillanat hatása alatt *Weszprémy Zoltán* főispán szép szavakban köszönte meg a bizottsági tagok áldozatkészségét, kijelentvén, hogy ezen határozatot a város minden késedelem nélkül felterjeszti a kormányhoz és annak idején a város közönségéből és a szomszédos törvényhatóságokból alakulandó nagy küldöttség az egyetem létesítése érdekében készülendő memorandumot át fogja adni a kormánynak. A közgyűlés ezen egyetlen tárgynak hitelesítése is megtörténvén, elnöklő főispánunk lelkes éljenzés között a közgyűlést bezárta.

— **Gondnoksági ülés.** A debreczeni tanyai állami elemi népiskola gondnoksága f. hónap 31-én délután 3 órakor a városház kis tanácstermében ülést tart *Kovács József* polgármester elnöklésével.

— **Kötelező védőoltás a lépfene ellen.** A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület kezdeményezésére több gazdasági egyesület, köztük az O. M. G. E. fölterjesztést intézett a földmivélsügyi

miniszterhez, amelyben kérte, hogy a lépfene ellen való oltást tegye kötelezővé oly módon, hogy az oltás következtében elhulló állatokért a tulajdonosnak teljes kártérítés adassék. A miniszter most válaszolt a fölterjesztésekre és leiratában tudatta, hogy az állati ragadós betegségek ellen való védőoltásoknak kötelező elrendelése már hosszabb idő óta kiváló figyelme tárgya, de éppen mert a kötelező oltást csak kártérítési kötelezettség mellett lehetne elrendelni, nem élhetett ez ideig az 1888. évi VII. törvénycikkben egyébként megadott fölhatalmazással. Figyelmezteti azonban az egyesületeket arra, hogy az állatorvosi főiskola bakteorológiai intézetét fölhatalmazta oltó anyagok termelésére, amelyek, ha forgalomba kerülnek, intézkedni szándékozik, hogy ez oltó anyagok következtében néán beálló balesetekért a gazdaközönség kártérítést kapjon. Ha ez megvalósul, nem lesz semmi akadálya a lépfene elleni kötelező védőoltás elrendelésének. Addig azonban fölhívja az egyesületek figyelmét a miniszter, hogy a törvényhatóságokkal alkossanak szabályrendeleteket, amelyekben ki lehetne mondani, hogy oltási balesetek esetén a törvényhatóság valamely alaptól, például ebadó-alaptól ad kártérítést. Kéri a miniszter továbbá az egyesületeket, hogy kövessenek el minden lehető a védőegyesület népszerűsítésére. A maga részéről 50 000 koronát vesz föl a költségvetésbe oltó anyagok ingyen való szállítására.

— **A Magyar Védő-Egyesület felhívása.** A Magyar Védő-Egyesület debreczeni fiókja a következő felhívást teszi közzé: „Minden magyarázat nélkül bölcsen tudja cimed azt, hogy a nemzetek boldogulása, függetlensége anyagi rendezettségükön, gazdaságukon alapszik. Az anyagi jólét legszilárdabb alapja pedig az ipar. Nem ünnepelehetjük tehát a márcziusi nagy napot méltóbban, mint hogyha felhívjuk, lelkesítjük polgártársaink apraját-nagyját a honi ipar pártolására és éppen azért kérjük cimedet, méltóztassék odahatni, hogy a vezetése alatt tartandó nemzeti ünnep szónoka ezen tényekről megemlékezve, azokat méltatni s a hallgatóságát nemzeti iparunk törhetetlen támogatóivá megnyerni sziveskedjék“.

— **Egyházi törvények.** Az 1904. évi november hó 10. megnyílt második budapesti országos református zsinat által alkotott s Ő Felsége legfelsőbb jóváhagyásával és megerősítésével 1907. február hó 14. ellátott egyházi törvények példányonként 3 korona 24 fillér (azaz három korona és huszonnégy fillér) beküldése mellett portómentesen megrendelhetők Debreczenben (városháza) Keresztlessy István nyomdai művezető úrnál, kit az egyetemes konvet a törvények hivatalos kiadásu példányainak raktározásával és árusításával megbizott. Az ugyanott személyesen átvett példányokért csak 3 (három) korona fizetendő. Kelt Debreczenben (Hatvan-utca 3. sz.) 1907 szept. 1. *Sass Béla*, ref. theol. akad. tanár, zsinati jegyző.

— **Fősoroás városunkban.** A m. kir. honvédelmi miniszter az 1908. évi fősorozás megtartására vonatkozólag intézkedését megtévén, a végrehajtásra nézve a katonai és illetőségi ügyosztály által a következők hozatnak tudomására az érdekelteknek: Sorozási időtartam 1908. évi ápril hó 6., 7., 8., 9., 10. Sorozási hely: A Pavillon laktanya VI. számú épülete. Sorozás kezdete reggel 8 órakor. Megjelenni kötelezetnek az 1887., 1886 és 1885. évben született debreczeni illetőségű hadkötelesek s azon idegen illetőségűek, kiknek Debreczenben leendő soroztatását illetékes sorozójárási tisztviselője engedélyezte és a fősorozáshoz szabályszerű idézést kapott. A sorozási idézés már minden állítás köteles részére kézbesítés végett kiadatott s ha valaki még idézését meg nem kapta volna, a katonai és illetőségi ügyosztálynál haladéktalanul jelentkezzék,

hogy a fősorozásra megidézhető esetleg az előfordult akadályról értesíthető legyen.

— **Köszönet.** A debreczeni első takarékpénztár részéről 30, azaz harminc, az István gőzmalom r.-t., valamint az alfölditakarék pénztár és a közgazdasági bank részéről egyenként 20-20 koronát, vagyis a négy intézettől összesen kilencven koronát, mint az 1848-49-es honvédegylet segélyezésére szánt adományokat, hálás köszönetet mondva azokért e helyen is, — a rendelt célra átvettem. Kelt Debreczenben, 1908 márc. 9-én *Balogh Imre* mint az 1848-49-ik honvéd egylet pénztárosa.

— **Fraknoi Vilmos a városi muzeum ásatásairól.** Debreczen sz. kir. város muzeuma a mult esztendőben állami segélyből a következő helyeken teljesített régészeti ásatásokat: a honvédbarakok mögött népvándorlaskori temetőt, Hortobágyon a Faluvéghalmánál bronzkori lakóhelyet, a hatházi Poroszló pusztán ugyanazon korbéli telepeket, a halápi telken szabályos elrendezésű halmokat, a sámsoni majorsági földön bronzkori telep és honfoglaláskori sírok után kutatott; továbbá régibb közép korból származó öt halmot ásott meg Szepes-pusztán és az Újöldön. Ez ásatásokról kimerítő s számos fényképfelvétellel, rajzzal és térképpel illusztrált jelentés számolt be a muzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének. Ez a jelentés nem azonos a városi muzeum mult évi állapotáról és Méliusz sirja kereséséről szerkesztett mostanában nyomtatásban is kiadott jelentéssel. Az ásatásokat ismertető jelentésre vonatkozólag Fraknoi Vilmos arbei vál. püspök, a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelője márc. 6-án 145. sz. alatt a következő levelet intézte a városi muzeum igazgatóságához:

„Zoltai Lajos muzeumőrnek az 1907-ben végzett régészeti ásatásokról folyó évi január hó 5-ről bemutatott pontos, lelkiismeretes, nagy körültekintésről tanúságot tevő s a tudományos kutatás szempontjából is fontos eredményeket feltáró jelentését a főfelügyelőség részéről a legmelegebb elismeréssel vettem tudomásul. A jelentés mellékleteit / alatt oly kéréssel zárom vissza, hogy amikor annak a Muzeumi és Könyvtári Értesítőben való közzétételére alkalom nyílik, azokat használatra bekérem“. Megemlítjük még, hogy az említett mellékletek (t. i. fényképek és rajzok) egy részének másolatait dr. Posta Béla egyetemi tanár, a kolozsvári egyetem régészeti intézete számára is kérte s kérésének örömet tett eleget muzeumunk.

— **Árverési hirdetés.** A Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező Simonffy u. 2. sz. bérházban levő 13. számú bolthelyiség az 1908. évi május hó 1-től 1911. évi május hó 1-ig terjedő 3 évre 1908. év március hó 31-ik napján d. e. 11. órakor a városháza nagytanácsstermében tartandó nyilvános árverésen bérbe adatik. Az árverési feltételek az árverelni szándékozók által a városi számvevői hivatalban megtekinthetők. Debreczen, 1908. évi március hó 16-án. *A városi tanács.*

— **A nagyerdei fürdő ügye.** Balkányi Ede dr. a nagyerdei fürdő bérlője az iránt fölhamodott a törvényhatósági bizottsági közgyűléshez, hogy bocsátaná ki a bérléteből és kárpótlásul fizessen a város 4000 koronát. A közgyűlés a kérelmet teljesítette. A közgyűlési határozat első részét a belügyminiszter helyben hagyta, ellenben megsemmisítette a határozat második részét.

— **Tisztujítás Nagyváradon.** A héten tartotta Nagyvárad köztörvényhatósága tisztujítását. A tisztujító közgyűlésen Glatz Antal főispán elnökölt, aki a gyűlést megnyitotta és bejelentette, hogy Rimler Károly polgármester és a tisztikar lemondottak állásukról, továbbá, hogy a város kulcsait és pecsétjét rendelkezésére bocsájtotta. Azután

következett a választás. Egyhangulag ismét Rimler Károlyt választották polgármesterré. A főjegyzői állás betöltése körül kemény harc folyt Bordé Ferenc régi főjegyző és Finály Dezső egyetemi magántanár között, melyben Bordé Ferenc lett a győztes. Az ügyészi állásoknál a függetlenségi párt győzött, mert jelöltjeit nagy szülőbbséggel választották meg. Főügyész lett: Dus László volt főügyésszel szemben Tury László dr., alügyésszé Dóry István dr. budapesti ügyvédet választották meg Tóth Mártonnal, a volt alügyésszel szemben. Alkapitányok: Aleméry Ferenc és Girard Árpád lettek. Glatz főispán tiszteletbeli főügyésszé nevezte ki Halász Lajos és Szokoly Tamás országgyűlési képviselőket.

— Az „Optimus“ szabadalmazott és hazai gyártmány! Mi az „Optimus“? Az „Optimus“ oly kézi tüztöltőeszköz, mely a tüztöltőságok, hatóságok és szaktekintélyek bizonylataiban nyilvánított és alább felsorolt rendkívüli előnyök által különbözik az eddig létező ily készülékektől. Az „Optimus“ oltósugara bármely irányban működtethető, míg az eddig ismert e fajta készülékeké nem! Az „Optimus“ robbanásmentes, mert biztonsági szeleppel bír. Az „Optimus“ ellenőrző szerkezete, úgy a mindenkori működőképességét, valamint az esetleges kezelési változást megmutatja. Az „Optimus“ kiváló és egyszerű szerkezete következtében minden pillanatban biztonságosan működtethető. Az „Optimus“ fokozott sugártávolsága dacára a leghosszabb ideig tartó sugarat szolgáltatja. Az „Optimus“ tartályában működése végeztével alig marad folyadék vissza. Az „Optimus“ megtöltését gyorsan és könnyen, minden segítség és segéd-eszköz nélkül, csupán egy egyn végzi. Az „Optimus“ évek során át működőképés marad, mivel az időbeli természetes szétmállásnak alávetett alkatrészekkel (mint tömlő, bőrdugattyú stb.) nem bír: működtetéséhez is csupán a gombnak egykézzel való lenyomása már elegendő, tehát feltétlenül mellőzendő a káros ráütés kemény tárgyra, mint az más ilyen mű készülékekénél előírás. Rozsdásodás ellen ólombevonattal védve! Az „Optimus“ oltófolyadék, arányitva mennyiségéhez, vegyi összetételénél fogva igen erős oltóképességű; mindennek dacára bármely anyagra nézve ártalmatlan, még az ember bőrét sem támadja meg. Az „Optimus“ egyszeri beszerzési költsége mellett több esetben használható költségmentesen, mivel a tüzeset kellő bejelentése után, az ekkor elhasznált töltésért díjtalanul lesz másik kiszolgáltatta. Az „Optimus“ könnyen és egy kézzel irányítható. Az „Optimus“ rendkívüli előnyei dacára a legolcsóbb e fajta tüztöltőeszköz. Az Optimussal csodákat művelni, nem lehet! A tüztöltőságot hathatós segédesszkozeivel (gőz, benzin nagy kézifecskendő, létra stb.) nincs hivatva pótolni. Az Optimus a keletkező tüzek eloltására, avagy a towaterjedés korlátozására szolgáljon mindaddig, míg a tüztöltőség vagy segítség kellőképp beavatkozhatik. Az Optimus rendkívül hatásos tüztöltőképessége kivánatra készséggel és nyilvános tüzpróbával kapcsolatosan lesz bemutatva. Az „Optimus“ és töltésének ára: 1. számú nagyság 8½ liter oltófolyadékot kilövető készülék töltéssel és kulccsal 65 kor. 2. számú nagyság 10½ liter oltófolyadékot kilövető készülék, töltéssel és kulccsal 75 kor. Tüzesetnél elhasznált töltés pótlása ingyen. Egy közönséges töltés (mely nem tüzesetnél elhasznált töltés pótlására szolgál) 250 kor. Csak —30° R. hideg alatt befagyó téli töltés darabja 9 kor.

Szerkesztői üzenetek.

Kassa. A szervezeti szabályzat átdolgozására kiküldött bizottság elvállalt munkáját bevégezte, a fizetésrendezést kivéve. Ez utóbbi letárgyalása után a hosszan húzódó ügyel érdemi leg fogunk foglalkozni.

Sz. I. Brassó. A kért lapot a legjobb lélekkel ajánljuk. A városi tisztviselők érdekeinek nemcsak bátor, de ékesszavu szószólója is.

Bizottsági tag. A kért munkák elkészült és legközelebb könyvtárosi uton is kapható lesz.

Dr. S. B. A cikkelyt köszönjük és rendelkezési helyére juttattuk.

B. P. Helyben. Kérésére lapunk mai számának vezetőcikkében találja a feleletet.

Modern közigazgatás. Névtelenül beküldött cikkeket, főleg ha azok vádakat tartalmaznak, nem közlünk. Aki vádol, az nevezze meg magát, vagy legalább is tudassa nevét a felelős szerkesztővel, aki aztán, ha konkrét adatokat talál, szívesen helyt áll a közlöttekért. A cikkelyből különben azt látjuk, hogy ön abban a hivatalban valakire megnevezett és most az egész hivatali személyzetet vádolja. Nem ugrunk a sötétbe és éppen azért epés hangú cikkét megsemmisítettük.

Vasutas. Méltóztassék beküldeni, mert csakis átolvasása után ítélezhetünk annak tartalma felől.

Hirdetések.

804/1908. eln.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A debreczen—egri th. ut 3.028—14.385 km. szakaszának kiépítése alkalmával 31,431·5 m² utszekrény-kiemelés és uttest rendezés, valamint 622·5 m² burkolat létesítése 8913 K 06 f; — 1226 db 10 tonnás vasuti kocsik leterhelése, 8189·18 m³ kőanyag az uttesten elosztása, 628·63 m³ homoktermelése és az uton elosztása 10,704 K 04 f; — 320 drb tölgy kerékvető beállítással 960 K — f; — 3 drb beton műtárgy felépítése 1510 K 70 f; — 1 drb hid építése 5555K 39 f összeg előirányzattal kiviendő munkák biztosítása végett a folyó évi április hó 7-én délelőtt 10 órakor Debreczen sz. kir. város polgármesterének hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenyárgyalás hirdettetik.

Felhivatnak ennélfogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a fent említett hivatalhoz eimezve legkésőbb a tárgyalás napjának d. e. 10 órájáig nyújtsák be. A később beérkezett ajánlatok, valamint a távirati-, vagy utóajánlatok figyelembe nem vehetők.

Az ajánlatok öt pecséttel ellátott zárt borítékban adandók be. A címzés felett világosan kiirandó az utvonal és a munka neve, amelyre az ajánlat vonatkozik.

A benyújtott ajánlat vissza nem vonható. Az ajánlattevő a beadás napjától számított 8 hétig kötelezettségben marad.

Az ajánlatok a kiírási csoportok szerint teendők.

Ugy az ajánlat, mint ennek mellékletei szabályszerűen bélyegzendők és ajánlattevő által sajátkezűleg aláírandók.

A bánatpénzeknek Debreczen sz. kir. város házipénztárába történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó. Készpénz, vagy értékpapír bánatpénzül az ajánlathoz nem csatolható.

A csatolandó bánatpénz 445 K 65 f; 535 K 20 f; 48 K — f; 75 K 53 f; 277 K 77 fillérben állapították meg.

Az el nem fogadott ajánlatok mellé csatolt bánatpénz csak akkor fog visszaadni, midőn az árlejtés eredménye felett döntés történik.

Az ajánlattevők kötelezettsége a benyújtáskor veszi kezdetét, míg Debreczen sz. kir. város kötelezettsége csak az ajánlat elfogadása esetén áll be.

A munka szerződése, a tervezet, az általános és részletes határozatok, ajánlati minta a debreczeni kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt betekintheők, illetve megszerezhető.

Kelt Debreczen, 1908. év március hó 20-án.

Kovács József,
polgármester.

1039.
1908. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

Az alulírott m. kir. dohánygyári igazgatóság az üzemében 1908. évi május hó 1-től 1911. évi április hó 30-ig terjedő időtartam alatt szükségelendő mintegy 116.000 drb. belföldi származású puhafadeszka és 36.000 drb. puhafaléc szállítására nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdet.

A puhafadeszkák és lécek mennyisége, mérete és minőségének közelebbi ismertetése a „Részletes feltételek“-ben foglaltatik.

Az ivenként egy koronás bélyeggel ellátott és szabályszerűen kiállított ajánlatok lepecsételt borítékban „Ajánlat az 1039. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt deszkákra és lécekre“ címmel legkésőbb 1908. évi április hó 21-én d. e. 10 óráig alulírott igazgatósághoz közvetlenül vagy posta útján nyújtandók be, amikor a nyilvános versenyárgyalás meg fog tartatni.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A bánatpénz az egyévi szállítási összérték 5% készpénzben, vagy állami letétre alkalmas érték-papírokból a versenyárgyalási hirdetés számára való hivatkozással valamely m. kir. adóhivatalnál vagy a budapesti m. kir. állampénztárnál legkésőbb a versenyárgyalást megelőző napig leteendő és az erről szóló nyugta a zárt ajánlathoz csatolandó.

Egyéb tudnivalók az ezen hirdetés kiegészítő részét képező „Részletes feltételek“-ben és az „Általános szerződési feltételek“-ben foglaltatnak, amelyek az ajánlat mintájával és a kötendő szerződés tervezetével együtt az alulírott igazgatóságnál díjtalanul rendelkezésre állanak.

Az ajánlattevő ajánlatában kijelenteni köteles, hogy a „Részletes feltételek“-ben, az „Általános szerződési feltételek“-ben, nemkülönben a szerződés tervezetben foglaltakat ismeri és magát azoknak aláveti.

Az ezen hirdetményben kitett feltételektől eltérő, valamint azon szállítók ajánlatai, kiket a kormány vagy az illető miniszter a közszállítások elnyerésétől közérdek szempontjából kivonandóknak nyilvánított, vagy oly szállítók ajánlatai, kik a legközelebbi elmúlt 3 év alatt teljesített szállítások alkalmával megbízhatatlannak mutatkoztak, továbbá az elkésletten beérkezett vagy láviri uton tett ajánlatok, vagy oly ajánlatok, melyekhez a letett bánatpénzről szóló nyugta csatolva nem lett, figyelembe nem vétetnek.

Debreczen, 1908 év március hó 12-én.

M. kir. dohánygyári igazgatóság.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

Meghívás.

A „Debreczeni Tisztviselők Önszegélyző-Egyesülete mint Szövetkezet“ Debreczenben

XXVIII. Évi Rendes Közgyűlését

1908. évi március hó 29-én, délelőtt 11 órakor

a „Jogász és Tisztviselői Kör“-nek gróf Degenfeld-tér 12. sz. alatt levő helyiségében tartja, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat.

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes tag megválasztása.
2. Az igazgatóság jelentése az egyesület 1907. évi működéséről; az 1907. évi mérleg és a felügyelő-bizottsági jelentés bemutatása, határozat a felmentvény megadása tárgyában.
3. A mérlegben kimutatott eredmény felosztására vonatkozó igazgatósági indítvány tárgyalása.
4. Az alapszabályok értelmében a közgyűlés előtt 3 nappal az igazgatóságnál írásban beadott indítványok tárgyalása.
5. Alapszabály szerint 7 kilépő igazgatósági rendes tagsági és 7 igazgatósági póttagsági helynek választás útján való betöltése.
6. A felügyelő-bizottságnak 1 évre való megalakítása.

Megjegyzés. 1. A mérleg-, veszteség- és nyereségszámla a szükséges mellékletekkel folyó évi március hó 27-től kezdve az egyesület hivatalos helyiségében közszemlére ki van téve. — 2. A közgyűlésen a szavazat — alapszabályaink 16. §. IV. alapján — személyesen vagy megbízott által gyakorolható. — 3. Egyesületbe belépni kívánókat közgyűlésünk alkalmával szívesen fogadunk és alappréseink jegyzésére a tisztviselők és az önszegélyezés elvére tekintettel ugy a tisztviselőket, mint a honorátorokat fel is kérjük.

Az igazgatóság.

Mérleg.

Vagyon.		Teher.	
Pénzkészlet a pénzt.	997.76	Alaptőke . . .	26,781.46
a „Takarék és hitelintézet“-nél . . .	1263.46	Tőke-tartalék . .	3860.09
a „Debreczeni első tak.-pénztár“-nál	810.—	ennek 4% kamata 1907-ről . . .	154.40
Kiadott kölcsönök:		Fel nem vett osztalék 5% az 1907. évi haszonból . . .	33.76
hosszu előlegek . .	25,487.07	Beruházási tartalék	70.25
rövid „	4042.58	Kétes követel. tart.	97.06
ruha „	1287.25	Alapok:	2593.48
sorsjegy „	53.—	segélyalap . . .	166.46
Perköltségek:		ennek 4% kamata	6.66
előlegezett perkölts.	81.38	Kövesdy J. segélyteljesen leírva. alap kamata . .	34.90
Felszerelések:		5% a tiszta haszonb.	70.25
Kétes követelések:		Kövesdy J. segélyalap	810.—
behajtás alatt levő követelések . . .	2108.54	Márka-jegy-alap .	30.66
Értékpapírok:		kifizetetlen igazgat.költség	614.32
az „Orsz. tisztviselő bank részvényt.“	400.—	Eredmény:	
Biztosítási díj előleg	65.46	áth. 1906. évről . .	8.22
		1907. évi nyereség	1264.53
		36,596.50	36,596.50

Debreczen, 1907 december 31-én.

Bárdos Géza,
főkönyvelő.

Oláh Károly,
igazgató.

Nyilassy Károly,
titkár.

Pápay János,
pénztáros.

Kliss Sándor,
könyvelő.

Felügyelő-bizottság:

Csath Zsigmond, Handel Vilmos, Tikos József, Vetéssy Béla.